

مهرور

بازی مرگ

● «دنیازاد» عنوان داستان بلندی از می تلمسانی، نویسنده مصری، است که اولین‌بار در سال ۱۹۷۷ به چاپ رسید و به‌تازگی با ترجمه عظیم طهماسبی توسط نشر نیلوفر منتشر شده است. می تلمسانی، در سال ۱۹۶۵ در قاهره متولد شد و از آنجا که پدر و عمویش هر دو دستی در سینما داشتند، به سینما علاقه پیدا کرد و رد این علاقه و تأثیرپذیری از سینما در داستان‌هایی که بعدها نوشت هم دیده می‌شود. این نویسنده مصری در دانشگاه عین‌الشمس در رشته ادبیات تحصیل کرد و در سال ۱۹۸۷ موفق به دریافت مدرک لیسانس شد و سپس در مقطع کارشناسی‌ارشد همان رشته در دانشگاه قاهره به ادامه تحصیل پرداخت. پایان‌نامه تلمسانی درباره اولین کتاب پربوست یعنی «خوشی‌ها و روزها» بود که در سال ۱۹۹۵ از آن دفاع کرد. بعد از این و در سال ۱۹۸۸، او با دریافت بورسی تحصیلی به کانادا سفر کرد و در دانشگاه مونترال در رشته ادبیات تطبیقی به ادامه تحصیل پرداخت. اولین داستان تلمسانی در سال ۱۹۹۵ و با عنوان «پیکرتراشی پیایی» منتشر شد. جز داستان‌نویسی، تلمسانی در حوزه ترجمه هم فعالیت کرده و آثاری در زمینه‌های سینما، ادبیات و نقد ادبی به عربی برگردانده است. همچنین دو فیلمنامه هم از او چاپ شده و مقالات زیادی هم در مجله‌های سینمایی به قلم تلمسانی منتشر شده است. داستان بلند «دنیازاد» که تاکنون به زبان‌های مختلفی ترجمه شده است، این‌طور آغاز می‌شود: «دنیازاد برای اولین و آخرین‌بار به اتفاق ۴۰۱ آمد تا در کفن سفید و کوچکش با من وداع کند؛ کفن چمدان پارچه سفید تمیز بود و سه نوار که در قسمت سر، پاها و کمرش قرار داشت و ملافه بزرگی که بر حجم پیکر لاغرشی می‌افزود. سرش را آزمودانه از زیر پوشش پنبه بهداشتی بیرون آورد. از خانم پرستار خواستم لامپ اتاق را که به‌رغم همه چیز همچنان تاریک بود، روشن کند. به صورت گردش که به کیودی می‌زد چشم دوختم. پلکش فروافتاده بود، بینی‌اش کوچک و دهانش چوئان هرم بود و به شدت کیود. درهر حال او آنجا زنده بود، با آن صورت آرام و سری که زندگی از آن دریغ ورزید(سری که حافظه به سرعت محوش می‌کند؟). تنها چند روز پیش، از رحم به سوی این جهان به حرکت درآمد؛ جهانی که خودش را هنوز برای آمدنش تدارک ندیده بود.»

عظیم طهماسبی در متنی کوتاه که در ابتدای کتاب نوشته است، به این نکته اشاره کرده که دنیازاد برای خوانندگان «هزارویکشنبه» نامی آشناست. او خواهر شهزاد و باور اوست و نیز شاهد خصوصی‌ترین لحظه‌هایی است که میان شهزاد و شهریار می‌گذرد. طهماسبی در بخشی از متن درباره ارتباط «دنیازاد» با «هزارویکشب» نوشته: «پیوندهای جالبی میان داستان دنیازاد می تلمسانی و هزارویکشب به‌چشم می‌خورد که خواننده اثر نخست به فراخور دقت و دانش خود می‌تواند جنبه‌هایی از آن را کشف کند. شهزاد با توان حکایت‌گویی به مقابله با مرگ برخاسته است تا جان خویش و سایر دختران را مصون نگه دارد اما می تلمسانی در جسم بی‌جان دنیازاد جانی تازه دمیده و بدن حیاتی ویژه عطا کرده است که از تظاول مرگ در امان است. این هنر تلمسانی است که صورت و پیکر دختر قفیدش را در حافظه‌اش مومیایی کرده است و با خلق داستانی به نامش زندگی نیازم‌وداش را امتداد بخشیده تا در حافظه هر خواننده‌ای زیست کند. دنیازاد بی‌آنکه نفس بکشد و نگاه کند و بجند، واقعیت تلخ و اندوهناک مرگش را از لایه‌ای سخنان راوی، که از نگرش زنانه و ژرف و رمزناک نشات می‌گیرد، به ما می‌نماید. در پایان کتاب نیز، مقاله‌ای از الفت کمال‌الدینی با عنوان «دنیازاد اثر می تلمسانی و نوشتن زنان» ترجمه شده که در آن به برخی از ویژگی‌های اصلی این داستان، نوع ادبی که در آن نوشته شده و همچنین نسبتش با زنانگی توجه شده است. در بخشی از این مقاله می‌خوانیم: «شخصیت زنانه‌ای که داستان

دنیازاد

می تلمسانی

ترجمه عظیم طهماسبی

نشر نیلوفر

می تلمسانی او را برجسته می‌سازد، فردی معاصر و امروزی است که ویژگی‌ها و خصائصش نقیض ویژگی‌های زنانگی است که مطابق میل و کرایش مردانه مشخص می‌شود، همان زنانگی که در قالب مسائلی چون منفی‌بودن، تابعیت از مرد، ترسو بودن، فقدان عقلانیت، و احساسات‌گرایی بازتاب می‌یابد. در داستان دنیازاد با زنی مستقل و مثبت مواجه می‌شویم که با اتخاذ تصمیمات شجاعانه و آگاهانه با حزن و اندوهش روبه‌رو می‌شود. تأثیر سنکین مرگ دنیازاد بر قهرمان داستان دارای جنبه مثبت و سازنده‌ای است چراکه نشان از توجه و علاقه وافر او به جنس مؤنث و فرزند دختر دارد. توجه و علاقه به دختر - به نوبه خودش - اندیشه‌گرایی جامعه سنتی مردسالار را درخصوص گرامی‌تر داشتن فرزند پسر نقض می‌کند.» از دیگر آثار می تلمسانی می‌توان به این‌ها اشاره کرد: مجموعه‌داستان «خیانت‌های ذهنی»، رمان «هلیوبولیس»، یادداشت‌های روزانه «بهشت دارای نرده» و رمان «اکایلیلا».

رحیم فروغی

بی‌گمان سخن یا سکوت هر انسانی درباره هر موضوع، و نیز حضور یا غیابش در هر موقعیتی، معنا دارد. چگالی این معنا به اهمیت آن موضوع و موقعیت، و نیز اهمیت آن انسان بستگی دارد. در بزنگاه‌های تعیین‌کننده و خطیر سیاسی اجتماعی، در سطوح ملی و منطقه‌ای و جهانی، چگالی معنای صدا یا سکوت، و حضور یا غیاب انسان‌های مهم چند چندان می‌شود. بنابراین گفتار یا ناگفتار و نیز رفتار یا نارفтар شاعران، نویسندگان، اهل هنر، و روشنفکران هر جامعه، البته اگر مسلح به چشم مرکب باشند، که اگر نباشند بی‌گمان باید در اصلتشان تردید کرد، معنادار و بسیار معنادار است. اما وقتی به مرحله‌ی تأثیر این معنا در موضوع‌ها و موقعیت‌های مورد مداخله‌ی سلبی و ایجابی می‌رسیم، نتیجه متفاوت و متناقض است. یعنی اینکه این چگالی معنا گاهی عمل می‌کند و گاهی عمل نمی‌کند. گاهی تأثیر می‌گذارد و گاهی خنثی است. با مطالعه‌ی رویدادهای مهم معاصر در سطوح ملی و منطقه‌ای و جهانی، به این نتیجه می‌رسیم که این معنا به ندرت عمل می‌کند و بیشتر خنثی است. نگاه دقیق‌تر، نشان می‌دهد که تأثیر یا خنثایی این معنا، بیشتر به همسویی یا ناهمسویی با خواست اهل سیاست، خواه مستقر و خواه در سودای استقرار، بستگی دارد. (همینجا توضیح دهم که منظور از سیاست در این یادداشت معنای سلبی و مصادره‌شده‌ی آن است). برشمردن مصادق‌های این تأثیر و خنثایی را به خوانندگان وامی‌گذارم. نتیجه می‌گیرم که این معنا بیشتر وقت‌ها مصادره می‌شود و یا به عبارت دیگر مورد استفاده یا سوءاستفاده اهل سیاست قرار می‌گیرد. معنایی که شاعر و نویسنده و روشنفکر تولید می‌کند، مبتنی بر فهم چند لایه‌ی رویدادها و پدیده‌هاست که به گفته‌ی محمد مختاری با برخورداری از چشم مرکب ممکن می‌شود؛ اما همین معنا برای اتصال به میدان فعلیت فرهنگی و اجتماعی، با متر و معیار و صلاحدید اهل سیاست سنجیده می‌شود. استمرار این روند و تکرار موارد خنثایی این معنا، گاهی به خنثایی شاعران و نویسندگان و روشنفکران انجامیده، و نفس تولید این معنا را نیز با تردید روبه‌رو کرده است.

ادبیات

چشم مرکب مختاری در چشم خانه آدونیس

سکوت بسیاری از تولیدکنندگان بالقوه‌ی معنای پرچگالی پیش‌گفته را در برابر رویدادهای اخیر خاور میانه، و ازجمله آخرینش یعنی تصمیم‌تعیین‌کننده‌ی ترامپ، با همین مصادره و سوءاستفاده می‌توان توضیح داد. آنقدر این معنا نادیده انگاشته شده است، آنقدر صداها و سکوت‌ها و حضورها و غیاب‌ها، وقتی همسو با خواست اهل سیاست بودند به مطلوب آنان مصادره شدند، و در وقت‌های ناهمسویی نادیده و ناشنیده گرفته شدند، که دیگر این معنا موضوعیت خود را از دست داده، و ابزار تولید آن یعنی همان چشم مرکب، که هزار توی پدیده‌ها را می‌دید، در کنجی بی‌استفاده مانده و رنگار گرفته است. ژرف‌اندیشان اهل فرهنگ، به نفع سیاستمداران سطحی‌نگر شغف نشنستند و میدان‌های تصمیم‌گیری برای انسان و جهان، در آستانه‌ی مصادره‌ی کامل اهل سیاست قرار گرفت. در همه جا، و از جمله در جهان عرب، البته بوده‌اند و هستند شاعران، نویسندگان و روشنفکرانی که در برابر این مصادره در همسویی‌ها و انکار در ناهمسویی‌ها، مقاومت کرده‌اند و با برشمردن مصادق‌نام‌ها و توضیح تلاش‌هایشان در این عرصه، از حوصله‌ی این سطرها بیرون است. تنها به علی احمد سعید (آدونیس) اشاره می‌کنم که عنوان یادداشت را نیز از وام گرفته‌ام.

سال ۲۰۱۵ انتشارات دارالساقی بیروت کتابی از آدونیس منتشر کرد، به نام «غبار شهرها، بیچارگی تاریخ... این کتاب شعرها، یادداشت‌ها، نامه‌ها و واکنش‌های نوشتاری او را درباره‌ی رویدادهای

نگاهی به داستان «باشب یکشنبه» محمدرضا صفدری ونسبت آن با ادبیات معاصر ایران

همه آن‌چه به کار نمی‌آید

راوی «با شب یکشنبه» کارگری فصلی است که به‌دلیل نقص جسمانی و لرزش شانه‌هایش کسی او را به کار نمی‌خواند. محل زندگی او خانه‌خرابه‌ای است در جایی ظاهرا پرت. در این خرابه، که در میان دهکده‌ی دیگر که میانه‌شان با او خوب نیست، گوشه‌ای دنج برای خوابیدن ترتیب داده است. دیگران چشم به این گوشه دارند. راوی روزها بیرون می‌زند و بزابه‌گردی می‌کند بلکه چیز ندان‌گیری پیدا کند، اما بزابه‌گردی برای او گویی صرفاً عملی برای کسب درآمدی جزئی و حداقلی نیست. این کار برای او لذتی در بی دارد کم‌وبیش از جنس لذت کشف. سروکار او با اشیای مستعمل است و واسطه ادراک او از پیرامون همین اشیاء هستند. او کارگری است علیل که توانایی حمل بار ندارد. داستان با صحنه‌ای آغاز می‌شود که راوی در وضعیتی که بی‌شایهت به وضعیت کاراکترهای رمان‌های ساموئل بکت نیست، بر زمین افتاده است: «سینه به زمین، پاهایم کشیده، سرم مانده بود توی چاله‌ی درخت، جوی آب یخ بسته بود. نه روز پیدا بود، نه شب.» داستان با این وضعیت آغاز می‌شود. روایت به صورت معکوس پیش می‌رود و در پایان باز به همین نقطه بازمی‌گردد و در این میان آن‌چه هست، مسیری است که راوی تا این نقطه پیموده است. بار بدقلبی به پستِ راوی خورده است، یک کمد که او و دیگر کارگران هرچه زور می‌زنند نمی‌توانند آن را به منزل برسانند. تقصیر به گردن راوی می‌افتد و کارگران دیگر کنکش می‌زنند: «چیزی خورد به شانه‌ام. پرت شدم. کوبانده شدم به در و دیوار. بلند شدم، زدم کوبانده شدم به دیوار پاکرد. جلوی در خانه، توی کوچه، سینه به زمین ماندم. زانوهایم را گرفتم، می‌خیز ایستادم. دوباره با سینه به زمین افتادم. پاهایم کشیده شد. سرم ماند توی چاله‌ی درخت.»

داستان این‌گونه تمام می‌شود. اما تا به سطرهای اولش برنگردیم کامل نمی‌شود: «...خودش بود. همان کمد چوب گردویی که می‌خواستیم از پله‌ها بپریمش بالا.» پس کمد همچنان همان‌جاست و داستان، به بیانی داستان بارهایی است که حمل‌پذیر نیستند؛ داستان همه آن چیزهایی که از مجموعه‌ای بیرون می‌مانند، چون در قالب و ساختاری که برایشان طراحی شده است، جا نمی‌شوند؛ چیزهایی که جا نمی‌شوند، مثل خود راوی که علیل است و علیل‌بودنش او را در موقعیتی ناجور قرار می‌دهد. پس «با شب یکشنبه» داستان ناجوربودن است؛ داستان وصله‌ای ناجور و هر داستان اصلی داستان وصله ناجور است. وصله ناجور، یک است. تنهاست؛ تنهایی او را به اشیای متصل و وابسته می‌کند؛ به اشیای مستعمل که اتصال به آن‌ها برای راوی تجربه‌ای لذت‌آفرین را در پی دارد. اشیایی که به‌دلیل مستعمل‌شدن، به‌دلیل نقصی که در آن‌ها پدید آمده است، از چرخه اقتصاد بیرون افتاده‌اند و به قلمرو لذت‌آفرینی وارد شده‌اند؛ قلمرو

با شب یکشنبه

محمدرضا صفدری

نشر نیماژ

در میانه هرگز به این معنا نیست که او راه‌حل میانه و به‌اصطلاح مرضی‌الطرفینی را پیش می‌گذاشت. اتفاقاً او در نقطه‌ای بسیار دور از این هر دو ایستاده بود و در این، به قول مختاری، عربانی همه چیز و فوران تصویرها، صحنه را می‌نگریست. آدونیس در نوشته‌هایی که در این کتاب مجموع شده‌اند، با دقت به تولید همان معنای با چگالی بالا پرداخت و در عین حال تلاش کرد با پاسداری از این معنا، آن را از دسترس مصادره‌ی اهل سیاست، در هر سو که باشند، دور نگاه دارد. بی‌گمان اتصال این معنا به میدان‌های فعلیت، در اختیار آدونیس نیست که اگر بود انسان خاورمیانه اکنون حال و روز بهتری داشت. در برهه‌هایی گریز و گزیری از ایستادن با فاصله در کنار اهل سیاست نیست. کنار، یعنی این که سخن اهل اندیشه با حرف اهل سیاست در لفظ یکسان است، و با فاصله، یعنی این که این سخن و آن حرف در معنا متفاوتند. اهمیت در همین فاصله

است. در پرت‌کردن این فاصله. در به رخ‌کشیدن این فاصله. همسایگی به معنای همسویی‌ای اندک و ناهمسویی‌های بسیار است. گاهی به‌ناگزیر اهل اندیشه و اهل سیاست همسایه می‌شوند، اما فراموش نکنیم که این دو فقط سایه‌های مشترک دارند و هر کدام در ذات خود یگانه و جدا از یکدیگرند. می‌شود و باید درباره و در برابر آدنویس از همان شروع نوشتن ثابت و متحول به آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکران آن مسلح بوده است، پشت سطر سطر این کتاب پیداست. روز سه‌شنبه دوازدهم ژوئن ۲۰۱۱ وقتی نامه‌ی سرگشاده‌ی او خطاب به رئیس‌جمهور سوریه در روزنامه‌ی السفیر لبنان منتشر شد، خشم آتانی را که دل در گرو بهار عربی داشتند، برانگیخت. عرب بسیاری از شاعران، نویسندگان و روشنفکر